

Utkast til forskrift om endring i forskrift om frivillig merking av næringsmidler med Nøkkelhullet

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet **xx 2020** med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 10 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.
EØS-henvisninger: Forskriften er meldt til EFTAs overvåkingsorgan i henhold til kravene i lov 17. desember 2004 nr. 101 om europeisk meldeplikt for tekniske regler (EØS-høringsloven) og EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv [98/34/EF](#) som endret særlig ved direktiv [98/48/EF](#) og forordning (EU) nr. 1025/2012).

I

I forskrift 18. februar 2015 nr. 139 om frivillig merking av næringsmidler med Nøkkelhullet gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

- a) *Fett, mettede fettsyrer, transfettsyrer, salt, sukkerarter, kostfiber, ferdigpakket næringsmiddel, næringsdeklarasjon, kjøtt* (jf. artikkel 2 nr. 1 bokstav f), *plantesteroler, plantesterolestere, plantestanoler og plantestanolestere* som definert i forskrift 28. november 2014 nr. 1497 om matinformasjon til forbrukerne.
- b) *Fiskerivarer, bearbejdede fiskerivarer og levende muslinger* som definert i forskrift 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse.
- c) *Foredling og uforedlede produkter* som definert i forskrift 22. desember 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene.
- d) *Fullkorn* (sammalt mel): hele kornet inkludert skallet, dvs. endosperm, kim og kli. Kornet kan være knust, malt eller lignende, men bestanddelene skal inngå i samme forhold som for den respektive kornsorten. Definisjonen omfatter følgende kornsorter: hvete, spelt, rug, havre, bygg, mais, ris, hirse, durra og andre Sorghum-arter.
- e) *Glutenfri* som definert i forordning (EU) nr. 828/2014 om krav til opplysninger til forbrukerne om fravær eller redusert forekomst av gluten i næringsmidler, jf. forskrift 28. november 2014 nr. 1497 om matinformasjon til forbrukerne § 1 annet ledd.
- f) *Matfett og matfettblandinger* som definert i Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om en felles markedsordning for landbruksprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbruksprodukter¹, artikkel 78 jf. vedlegg VII om smørbare fettstoffer og tilsvarende produkter.
- g) *Ny mat* som definert i forskrift 25. juli 2017 nr. 1215 om ny mat § 1, jf. forordning (EU) 2015/2283 om ny mat.
- h) *Tilsatt smak*: tilsetning av aromaer og næringsmiddelingsredienser med aromagivende egenskaper som definert i forskrift 6. juni 2011 nr. 669 om aroma og næringsmiddelingsredienser med aromagivende egenskaper til anvendelse i og på næringsmidler.
- i) *Tilsatte sukkerarter*: alle mono- og disakkarider som tilsettes under produksjon av næringsmidler. Sukkerarter som naturlig finnes i honning, siruper, fruktjuicer/fruktsafter og fruktkonsentrater omfattes også.

---

¹ Forordningen er ikke tatt inn i EØS-avtalen, men definisjonene gis anvendelse her.

§ 3 skal lyde:

§ 3 *Nøkkelhullets utforming*

Nøkkelhullets grafiske utforming skal være som angitt i vedlegg 1. Nøkkelhullet skal trykkes med grønn eller svart farge.

§ 4 første ledd skal lyde:

Nøkkelhullet kan benyttes ved merking og presentasjon av næringsmidler, hvis de etter plassering i rett næringsmiddelgruppe, oppfyller samtlige vilkår for den aktuelle næringsmiddelgruppen angitt i vedlegg 2.

§ 5 nr. 1) bokstav b skal lyde:

b) godkjente nye næringsmidler med søtende egenskaper

§ 10 skal lyde:

§ 10 *Overgangsbestemmelse og ikrafttredelse*

Inntil 1. september 2022 tillates produksjon og merking av næringsmidler i samsvar med forskrift 18. februar 2015 nr. 139 om frivillig merking av næringsmidler med Nøkkelhullet. Disse næringsmidlene kan omsettes inntil lagrene er tomme.

Næringsmidler kan produseres og merkes med Nøkkelhullet etterfulgt av merket ®, jf. § 3 og vedlegg 1 i forskrift 18. februar 2015 nr. 139 om frivillig merking av næringsmidler med Nøkkelhullet, frem til 1. september 2024. Næringsmidler som er merket med Nøkkelhullet etterfulgt av merket ®, kan omsettes inntil lagrene er tomme.

Forskriften trer i kraft 1. mars 2021.

§ 11 skal oppheves.

I vedlegg 1 gjøres følgende endring:

Merket ® fjernes fra vedlegget.

I vedlegg 2 gjøres følgende endringer:

Gruppe 4 skal lyde:

<p>4 Mel, gryn og flak av korn som inneholder 100 % fullkorn av korndelens tørrstoffinnhold. Kli og kim er unntatt fra kravet til fullkorn. Fullkornet kan helt eller delvis erstattes med grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster</p>	<p>– kostfiber minst 6 g/100 g</p>
--	------------------------------------

(unntatt peanøtter) og rotfrukter for samme anvendelsesområde.	
--	--

Gruppe 6, 7 og 8 skal lyde:

<p>6 Kornblandinger og frokostblandinger som inneholder minst 55 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold.</p> <p>Inneholder produktet grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter) eller rotfrukter, medregnes ikke den andelen av produktet som utgjøres av disse ved beregningen av fullkornsmengden.</p> <p>Glutenfrie kornblandinger og frokostkorn skal inneholde minst 20 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – fett høyst 8 g/100 g – sukkerarter høyst 13 g/100 g – hvorav tilsatte sukkerarter høyst 9 g/100 g – kostfiber minst 6 g/100 g – salt høyst 1,0 g/100 g
<p>7 Grøt og grøtpulver (tilberedt ifølge produsentens anvisning) som inneholder minst 55 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold.</p> <p>Inneholder produktet grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter) eller rotfrukter, medregnes ikke den andelen av produktet som utgjøres av disse, ved beregningen av fullkornsmengden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – fett høyst 4 g/100 g – sukkerarter høyst 5 g/100 g – kostfiber minst 1 g/100 g – salt høyst 0,3 g/100 g <p>Vilkårene gjelder for det spiseklare produktet.</p>
<p>8 a) Brød og brødmikser hvor bare væske og eventuelt gjær skal tilsettes, og som inneholder minst 30 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold.</p> <p>Inneholder produktet grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter) eller rotfrukter, medregnes ikke den andelen av produktet som utgjøres av disse, ved beregningen av fullkornsmengden.</p> <p>Produkter i gruppe 8 b) omfattes ikke. Glutenfrie brød og brødmikser skal inneholde minst 10 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – fett høyst 7 g/100 g – sukkerarter høyst 5 g/100 g – kostfiber minst 5 g/100 g – salt høyst 1,0 g/100 g <p>Vilkårene gjelder for det spiseklare produktet.</p>
<p>8 b) Rugbrød og andre rugbaserte produkter samt brødmikser hvor bare væske og eventuelt gjær skal tilsettes, som inneholder minst 35 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold. I produktene skal minst 30 % av kornsortene være rug.</p> <p>Inneholder produktet grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter) eller rotfrukter, medregnes ikke den andelen av produktet som utgjøres av disse, ved beregningen av fullkornsmengden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – fett høyst 7 g/100 g – sukkerarter høyst 5 g/100 g – kostfiber minst 6 g/100 g – salt høyst 1,2 g/100 g <p>Vilkårene gjelder for det spiseklare produktet.</p>

Gruppe 9 og 10 skal lyde:

<p>9 Knekkebrød, skonroker og melmikser til slike produkter, hvor bare væske og eventuelt gjær skal tilsettes. Produktet skal inneholde minst 50 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold.</p> <p>Inneholder produktet grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter) eller rotfrukter, medregnes ikke den andelen av produktet som utgjøres av disse, ved beregningen av fullkornsmengden.</p> <p>Tilsvarende glutenfrie produkter skal inneholde minst 15 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold.</p>	<p>– fett høyst 7 g/100 g – sukkerarter høyst 5 g/100 g – kostfiber minst 6 g/100 g – salt høyst 1,3 g/100 g</p> <p>Vilkårene gjelder for det spiseklare produktet.</p>
<p>10 Pasta (ikke fylt) Produktet skal inneholde minst 50 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold. Inneholder produktet grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter) eller rotfrukter, medregnes ikke den andelen av produktet som utgjøres av disse, ved beregningen av fullkornsmengden.</p> <p>Glutenfri pasta (ikke fylt) har ikke krav til fullkorn.</p>	<p>– kostfiber minst 6 g/100 g – salt høyst 0,1 g/100 g</p> <p>Vilkårene gjelder for produktets tørrstoffinnhold.</p>

Beskrivelsen av gruppe 22 skal lyde:

<p>22 Produkter framstilt av minst 50 % foredlede fiskerivarer. Produktet kan inneholde saus eller lake. Prosentandelen og vilkårene gjelder for den delen av produktet som er beregnet til å spise. Produktet kan være panert, hvis tilberedningen ifølge produsentens anvisning, ikke tilfører produktet fett.</p>
--

Kategorioverskrift over gruppe 23 skal lyde:

<p><i>Kjøtt og produkter som inneholder kjøtt</i></p>

Beskrivelsen av gruppe 24 skal lyde:

<p>24 Kjøtt og produkter som inneholder kjøtt. Minst 50 % av produktet skal være framstilt av kjøtt, korn (100 % fullkorn), grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter) eller rotfrukter. Innholdet av kjøtt skal likevel være minst 20 % av produktet. Dette gjelder ikke for leverpostei som skal inneholde minst 35 % kjøtt.</p> <p>Produktet kan inneholde saus eller lake. Prosentandelen og vilkårene gjelder for den delen av produktet som er beregnet til å spise.</p> <p>Produktet kan være panert, hvis tilberedningen ifølge produsentens anvisning, ikke tilfører produktet fett.</p>
--

Gruppe 24 b) skal lyde:

24 b) Rå eller spiseklare produkter som inneholder kvernet kjøtt.	<ul style="list-style-type: none"> – fett høyst 10 g /100 g – tilsatte sukkerarter høyst 3 g/100g – salt høyst 1,7 g/100 g
<ul style="list-style-type: none"> – for pølser likevel – for påleggspølser likevel 	<ul style="list-style-type: none"> – salt høyst 2,0 g/100 g – salt høyst 2,2 g/100 g
– for karbonadedeig likevel	<ul style="list-style-type: none"> – salt høyst 1,0 g/100 g – sukkerarter høyst 3 g/100 g

Gruppe 24 c) skal lyde:

24 c) Spiseklare eller røkte produkter som inneholder helt eller utskåret kjøtt, og som ikke omfattes av gruppe 24 b).	<ul style="list-style-type: none"> – fett høyst 10 g /100 g – tilsatte sukkerarter høyst 3 g/100g – salt høyst 2,0 g/100 g
– for påleggsprodukter likevel	– salt høyst 2,5 g

Kategorioverskrift over gruppe 25 skal lyde:

<i>Helt eller delvis vegetabiliske produkter</i>
--

Gruppe 25 skal lyde:

25 Helt eller delvis vegetabiliske produkter med samme anvendelsesområde som fiske- og kjøttprodukter i gruppene 22 og 24.	
Produktet skal bestå av minst 50 % korn (100 % fullkorn), grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter), rotfrukter eller ikke-animalsk protein. Produktet skal ikke inneholde kjøtt eller fiskerivarer.	
Produktet kan inneholde saus eller lake. Prosentandelen og vilkårene gjelder for den delen av produktet som er beregnet til å spise.	
Produktet kan være panert, hvis tilberedningen ifølge produsentens anvisning, ikke tilfører produktet fett.	
25 a) Skivede påleggsprodukter	<ul style="list-style-type: none"> – fett høyst 10 g/100 g – mettede fettsyrer høyst 3,5 g/100 g – tilsatte sukkerarter høyst 3 g/100 g – salt høyst 1,5 g/100 g
25 b) For øvrige produkter i gruppe 25	<ul style="list-style-type: none"> – fett høyst 10 g/100 g – mettede fettsyrer høyst 3,5 g/100 g – tilsatte sukkerarter høyst 3 g/100 g – salt høyst 1,0 g/100 g

Kategorioverskriften og gruppebeskrivelsene over gruppe 26, 27, 28, 29 og 30 skal lyde:

<i>Ferdigretter</i>	
26 Ferdigretter med grønnsaker, en proteindel og en karbohyratdel.	<ul style="list-style-type: none"> – mettede fettsyrer høyst 1,8 g/100 g – tilsatte sukkerarter høyst 3 g/100 g – salt høyst 0,8 g/100 g
Produkter med:	

<p>– minst 28 g grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter), rotfrukter eller frukt og bær per 100 g produkt,</p> <ul style="list-style-type: none"> – en proteindell, og – en karbohydratdel, <p>og som ikke er omfattet av gruppene 27, 28, 29, eller 30.</p> <p>Hvis rettens karbohydratdel inneholder korn, skal denne delen oppfylle kravet til fullkorn som er gitt i den relevante næringsmiddelgruppen.</p> <p>Hvis glutenfri pasta inngår i retten, gjelder kravet til kostfiber i gruppe 10.</p>	
<p>27 Ferdigretter med grønnsaker og eventuelt en proteindell eller en karbohydratdel.</p> <p>Produkter med:</p> <ul style="list-style-type: none"> – minst 50 g grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter), rotfrukter eller frukt og bær per 100 g produkt, og eventuelt – en proteindell, eller – en karbohydratdel. <p>Hvis retten inneholder en korndell, skal denne oppfylle kravet til fullkorn som er gitt i den relevante næringsmiddelgruppen.</p> <p>Hvis glutenfri pasta inngår, gjelder kravet til kostfiber i gruppe 10.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – mettede fettsyrer høyst 1,5 g/100 g – tilsatte sukkerarter høyst 3 g/100 g – salt høyst 0,8 g/100 g
<p>28 Piroger, pizzaer, vårruller, andre paier enn dessertpaier og lignende produkter.</p> <p>Produktet skal inneholde minst 28 g grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter), rotfrukter, eller frukt og bær per 100 g produkt.</p> <p>Inneholder produktet en korndell, skal denne inneholde minst 30 % fullkorn beregnet ut fra korndelens tørrstoffinnhold.</p> <p>Inneholder produktet minst 50 % grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter), rotfrukter, eller frukt og bær per 100 g produkt, skal produktets eventuelle korndell inneholde minst 15 % fullkorn beregnet ut fra korndelens tørrstoffinnhold.</p> <p>Er korndelen glutenfri, skal den inneholde minst 10 % fullkorn, beregnet ut fra korndelens tørrstoffinnhold.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – mettede fettsyrer høyst 2,0 g/100 g – tilsatte sukkerarter høyst 3 g/100 g – salt høyst 1,0 g/100 g

<p>29 Smørbrød, bagetter, wraps og lignende produkter.</p> <p>Produktet skal inneholde minst 25 g grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter), rotfrukter eller frukt og bær per 100 g produkt.</p> <p>Inneholder produktet en korndel, skal denne inneholde minst 30 % fullkorn, beregnet ut fra korndelens tørrstoffinnhold.</p> <p>Inneholder produktet minst 50 % grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter), rotfrukter eller frukt og bær per 100 g produkt, skal produktets eventuelle korndel inneholde minst 15 % fullkorn beregnet ut fra korndelens tørrstoffinnhold.</p> <p>Er korndelen glutenfri, skal den inneholde minst 10 % fullkorn, beregnet ut fra korndelens tørrstoffinnhold.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – mettede fettsyrer høyst 2,0 g/100 g – tilsatte sukkerarter høyst 3 g/100 g – salt høyst 0,9 g/100 g
<p>30 Supper.</p> <p>Produktet skal inneholde minst 35 g grønnsaker (unntatt poteter), belgvekster (unntatt peanøtter), rotfrukter eller frukt og bær per 100 g suppe.</p> <p>Inneholder produktet en korndel, skal denne oppfylle kravet til fullkorn som er gitt i den relevante næringsmiddelgruppen.</p> <p>Hvis glutenfri pasta inngår, gjelder kravet til kostfiber i gruppe 10.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – mettede fettsyrer høyst 1,5 g/100 g – tilsatte sukkerarter høyst 3 g/100 g – salt høyst 0,8 g/100 g <p>Vilkårene gjelder for det spiseklare produktet.</p>

Næringsmiddelgruppe 32 skal ha ny nummerering:

31

Næringsmiddelgruppe 33 ha ny nummerering:

32

II

Endringene trer i kraft 1. mars 2021.